

การพัฒนากระบวนการผลิตครูคุณภาพโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย

The Development of Quality Teacher Preparation Model for In-service Early Childhood Education Teachers: The Integration of Contemplative Education, Mentoring, and Research-based Perspectives

รัฐกรณ์ คิดการ¹, สิริรัตน์ นาคิน¹
Rattakorn Kidkarn¹, Sirirat Nakin¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลของกระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยทีมผู้วิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และส่งแบบสอบถามให้สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและครูพี่เลี้ยงโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และกำหนดขอบรับแบบสอบถามคืนหลังจากนั้น 1 สัปดาห์การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า 1) เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลของกระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

คำสำคัญ: จิตตปัญญา ครู ประถมวัย

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹ Faculty of Education, Nakhonratchasima Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research are 1) to develop a quality teacher preparation model for in-service early childhood education teacher by integrating the concept of contemplative education, mentoring, and research are the bases 2) to study the result of the quality teacher preparation model for in-service early childhood education teacher by integrating the concept of contemplative education, mentoring, and research.

The samples used in the research consisted of 1) six lecturers of bachelor of education (5 years) program and the competency-based (4 years) programs in the early childhood education major, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, 2) 26 mentoring teachers that supervising a sample group, 3) 61 bachelor of education (4 years) students in the first year of early childhood education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University who enrolled in semester 2/2019 and 1/2020 and 4) 28 bachelor of education (5 years) students in the 4th year of early childhood education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University who enrolled in semester 2/2019 and 1/2020.

The research instruments used to collect the data include: the learning management competency assessment form that integrates the CCR concept for teachers, students and mentors ; the mentoring competency assessment form that integrates the CCR concept for teachers, students and mentors ; the teacher qualification assessment form for teachers, students and mentors ; the research ability assessment form of student in the early childhood education ; and the learning management understanding assessment form that integrates the CCR concept for teachers, students and mentors. The data were analyzed by the mean and standard deviation.

The results of this research were as follows: 1) develop the quality teacher preparation model for in-service early childhood education teacher by integrating the concept of contemplative education, mentoring, and research are the bases on the teacher characteristics of the 4th year students in early childhood education, the overall results showed that the results of student development on teacher characteristics had the mean 3.13, the standard deviation 0.57, which is very high. It can be seen that the teacher qualifications of students have increased. 2) The overall results of the quality teacher preparation model for in-service early childhood education teacher by integrating the concept of contemplative education, mentoring, and research are the bases, it was found that the mean was 3.90 and the standard deviation of 0.30.

Keywords: Contemplative education, teacher, early childhood

บทนำ

การสร้าง “ครู” คุณภาพ เป็นโจทย์ข้อหนึ่งที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และการสร้างครูที่ดีต้องเริ่มจากกระบวนการผลิตและพัฒนาครูเพื่อต่อยอดวิชาชีพครูให้เกิดขึ้นได้ในระหว่างเรียนในมหาวิทยาลัย และระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา การทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสร้างเสริมครูที่เก่งและให้เป็นครูที่ดี มีจิตวิญญาณความเป็นครู สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย “สำนึกดี มีความรู้ พร้อมสู้งาน” และปรัชญาของคณะครุศาสตร์ที่กล่าวไว้ว่า สร้างนักปราชญ์ประสาทวิญญานครู เป็นสิ่งที่เราสานปณิธานในการสร้างครุมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน สิ่งที่น่าภูมิใจชัดเจนน คือ นักศึกษาครูมีความสามารถที่หลากหลาย เป็นที่ยอมรับของชุมชนและท้องถิ่น ในสายการศึกษาเป็นที่ยกย่องได้รับการให้เกียรติ ความศรัทธาจากสังคมและนับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจในทิศทางการผลิตบัณฑิตและการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างความเชื่อมั่นในการทำงานให้กับองค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เห็นคุณค่าในวิชาชีพของตนเอง และมุ่งมั่นพัฒนาความก้าวหน้าโดยผ่านกระบวนการที่หลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติ และถ่ายทอดส่งต่อความรู้ต่อไปเรื่อยๆ เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต และเป็นวิธีการทำงานบริการวิชาการที่แท้จริง (สิริรัตน์ นาคิน, 2562: บทนำ)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีพันธกิจหนึ่งที่สำคัญ คือ การผลิตและพัฒนาครูซึ่งได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และการลงนามความร่วมมือการพัฒนากระบวนการวิจัยสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อดำเนิน

การงานสนับสนุนการพัฒนากระบวนการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ วัตถุประสงค์หนึ่งตามบันทึกข้อตกลงนี้ คือ การสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น อาทิ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การสร้างครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยในที่ประชุมสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครู โดยใช้โครงงานฐานวิจัยเป็นฐาน โดยใช้แนวคิดจากผลของโครงการวิจัย Teaching Coaching และโครงการวิจัยเพาะพันธ์ปัญญาเป็นฐาน จากนั้นนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับกระบวนการผลิตและพัฒนาครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยมีแนวคิดหลักที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย และแนวทางในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตและพัฒนาครู ดำเนินการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาครู ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ขับเคลื่อนองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน จากงานวิจัยโครงการเพาะพันธ์ทางปัญญา และแนวคิดการโค้ชจากงานวิจัย โดยพัฒนาาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูในคณะครุศาสตร์ ที่นำองค์ความรู้ไปใช้ในกระบวนการผลิตและพัฒนาครู ดำเนินการโดยพัฒนาครูพี่เลี้ยงของนักศึกษา ครูกลุ่มเป้าหมาย และให้นักศึกษาครูกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการเข้าร่วมจากกิจกรรมโครงการในระยะที่ 1 ได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสร้างชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ โดยอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาครู และอาจารย์นิเทศทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาบัณฑิตครูพร้อมทั้งเป็น “โค้ช” ที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ดังนั้น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครราชสีมา ได้ตระหนักเห็นความสำคัญ ของกระบวนการพัฒนาครู มีเอกลักษณ์และมีความเฉพาะแตกต่างกันจากการพัฒนาวิชาชีพอื่น ๆ ที่ต้องนำความรู้ความสามารถมาถ่ายทอดให้ผู้อื่น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างเสริมคุณลักษณะของครูที่ดี การวางตนเป็นแบบอย่าง การสร้างเสริมความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เพื่อนำไปประยุกต์ใช้และบูรณาการออกแบบ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่แปลกแยกเนื้อหาวิชาออกจากทักษะชีวิต การสร้างเสริมความรักและความเมตตาเอาใจใส่ ดูแลลูกศิษย์ เป็นครูที่ปรึกษาที่ดี การกำกับควบคุมอารมณ์ตนเอง มีสติ ฝึกสมาธิ และเชื่อมโยงองค์ความรู้ในศาสตร์เฉพาะวิชาชีพ และศาสตร์แขนงวิชาทั่วไปเข้าร่วมด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และการเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณของความเป็นครูที่ผ่านการหล่อหลอมจากกิจกรรมที่ได้รับตลอดการเข้าร่วมโครงการและประสบการณ์ตรงจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างละเอียดละไมค่อย ๆ เติบโตทางความคิดและจิตใจ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเอง การนำแนวทางจิตตปัญญาศึกษามาขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา การจัดกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาคุณลักษณะครู การเสริมสร้างและบ่มเพาะจิตวิญญาณครูผ่านกระบวนการที่หลากหลายทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่ดีและสอดคล้องกับนโยบายพันธกิจ เป้าหมายของคณะครุศาสตร์ที่ต้องการสร้างครูคุณภาพคืนสู่ท้องถิ่น (สิริรัตน์ นาคิน. 2562, บทนำ) การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมการเรียนรู้อันทันสมัยและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการเนื้อหาความรู้ที่สอนในรายวิชา วิธีสอน ตลอดจนคุณภาพอื่น ๆ ของครูผู้สอนเองด้วย

ในเส้นทางการพัฒนาวิชาชีพครู ให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่และหลากหลาย ความรู้หลายอย่างที่เกิดขึ้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ และลงมือทำ เป็นความรู้ที่ไม่ได้เขียนลงในเอกสาร ตำรา จึงมีความจำเป็นที่ครูนั้นจะต้องเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น การมีพี่เลี้ยงที่คอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ปัญหา

กระบวนการหนึ่งที่สำคัญคือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการพัฒนานักศึกษาครูผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยจัดทำโครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัย นี้ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้อันสามารถบูรณาการการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงสัมพันธ์กันนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาที่เป็นสถานการณ์จริง และเพื่อสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิจัย ได้พัฒนาตนเองผ่านการจัดการเรียนรู้จากรูปแบบกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้นได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้ที่บ่มเพาะความรู้ คุณคุณภาพ และสร้างครูที่มีจิตวิญญาณความมาเป็นครู เป็นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ใช้แนวคิด SIL: School Integrated Learning ร่วมกันทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และสร้างเครือข่ายทางวิชาการวิชาชีพครูเพิ่มมากขึ้น มุ่งเน้นประสิทธิภาพของครูและสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์, 2562)

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคิดจิตตปัญญาศึกษา จึงเป็นแนวคิดหนึ่งที่น่า

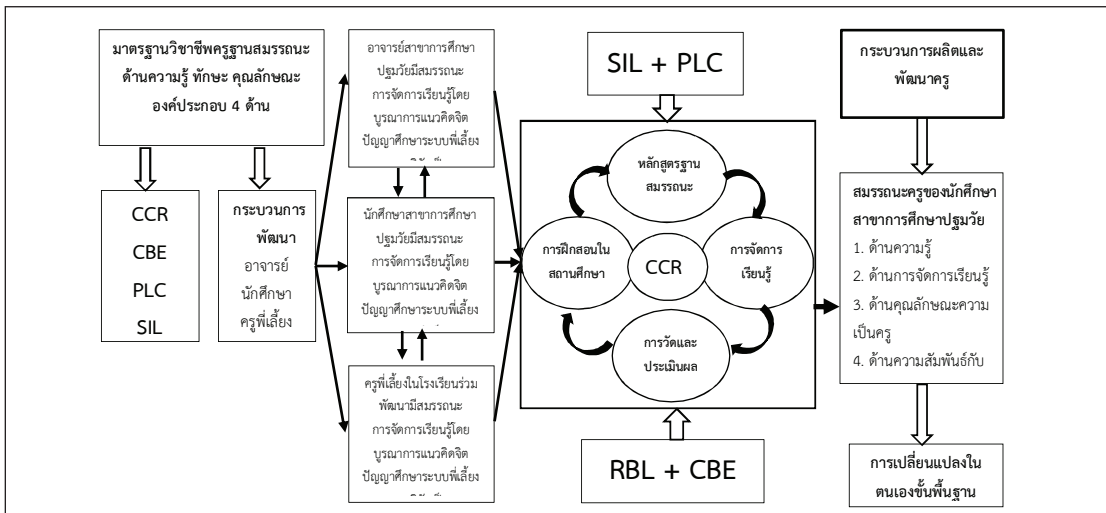
สนใจในการนำมาขับเคลื่อนพร้อม ๆ กับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน คำถามที่เราต้องหันกลับมาพิจารณาใคร่ครวญมากมายในวงการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการตอบคำถามให้สังคมวิชาชีพครู ได้เกิดความรู้ความเข้าใจ ที่เป็นข้อสงสัย “เพราะว่าเป็นคำถามที่ได้ยินทุกครั้งที่มีการกล่าวถึง และคำถามดังกล่าวนั้นจะได้รับคำตอบที่ผู้ฟังยังคงคลงแคลงใจกลับไปทุกครั้ง” ในงานวิชาการ เอกสารงานวิจัย และแนวทางการปฏิบัติที่ได้ให้ความหมายไว้ในทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดตั้งปัญญาศึกษาที่ได้ผ่านการพัฒนาตามโครงการต่างๆ ที่หลากหลายด้วยกระบวนการจัดตั้งปัญญาศึกษาเข้าไปขับเคลื่อนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการอีกมากมายทั้งสายการศึกษา วิชาชีพครู วิชาชีพพยาบาล ตลอดจนนักปรัชญาสาขาพุทธศาสนาและการสอนในแขนงวิชาอื่นๆ ได้รับกระบวนการอย่างต่อเนื่อง จึงนับได้ว่าแนวคิดจัดตั้งปัญญาศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ได้รับการอบรมผ่านกระบวนการ การคิด การ

ไตร่ตรอง หาเหตุผล การเชื่อมโยงกับสรรพสิ่ง การเฝ้ามองเห็นตามที่เป็นจริง และการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้า โดยการพัฒนาความสามารถให้กับผู้เรียนในคณะครุศาสตร์ ตามโครงการพัฒนาคุณภาพครูบนฐานสมรรถนะแบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในครั้งนี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลของกระบวนการผลิตครูคุณภาพฐานสมรรถนะโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐานของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) และหลักสูตรฐานสมรรถนะ (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

2. ครูพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) และหลักสูตรฐานสมรรถนะ (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

4. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง

1. อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) และหลักสูตรฐานสมรรถนะ (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 6 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบอาสาสมัคร

2. ครูพี่เลี้ยง จำนวน 26 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไขการเลือก คือ เป็นครูพี่เลี้ยงที่ดูแลนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 และหลักสูตรฐานสมรรถนะ (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (4 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 61 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไขการเลือก คือ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2562 และ 1/2563

4. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไขการเลือก คือ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2562 และ 1/2563

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิด CCR สำหรับอาจารย์ นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง

2. แบบประเมินสมรรถนะการเป็นพี่เลี้ยงที่บูรณาการแนวคิด CCR สำหรับอาจารย์ นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง

3. แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครู สำหรับอาจารย์ นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง

4. แบบประเมินความสามารถในการวิจัยของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

5. แบบประเมินความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิด CCR สำหรับอาจารย์ นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง

ขั้นตอนในการวิจัย/เก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก Inadept Interview และการ Focus Group จากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา สาขาปฐมวัย

1. การคัดเลือกนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรค.บ. 4 ปี (หลักสูตร 2560)

2. การคัดเลือกนักศึกษา ชั้นปีที่ 4
หลักสูตรคบ. 5 ปี (หลักสูตร 2555)

3. การคัดเลือกโรงเรียนเครือข่าย
ร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

4. การคัดเลือกครูพี่เลี้ยงเข้าร่วม
โครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร
ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตตปัญญาศึกษา
ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน สำหรับการ
จัดการเรียนการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัย

1. พัฒนาเครื่องมือการวิจัย คือ
กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนว CCR และการ
สร้างแบบประเมินสำหรับสาขาการศึกษาปฐมวัย

ระยะที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและ
อาจารย์ผู้สอน

ขั้นตอนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับสาขาการศึกษา

ปฐมวัย โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูพี่เลี้ยง

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอน

ขั้นตอนที่ 2 การสรุปและสะท้อนผลการ
เรียนรู้ สำหรับสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยบูรณา
การแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และ
การวิจัยเป็นฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องก่อนการ
ดำเนินงานวิจัย

1.1 ข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการ	จำนวน	บทบาทการมีส่วนร่วมในโครงการและสิ่งที่ทำ
นักศึกษาสาขาการศึกษา ปฐมวัยชั้นปีที่ 1	61	1. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน (CCR) 2. รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ จากการเรียนในชั้นเรียน ตาม มคอ.3 ของแต่ละรายวิชาโดยมีอาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยเป็นผู้พัฒนา 3. นำแนวคิดที่ได้จากการอบรมนำสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในชั้น เรียน
นักศึกษาสาขาการศึกษา ปฐมวัยชั้นปีที่ 4	28	1. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน (CCR) 2. รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ จากการเรียนในชั้นเรียน ตาม มคอ.3 ของแต่ละรายวิชาโดยมีอาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยเป็นผู้พัฒนา 3. นำแนวคิดที่ได้จากการอบรมนำสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ใน ชั้นเรียน 4. ทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา โดยมีครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ให้คำแนะนำ

ผู้เข้าร่วมโครงการ	จำนวน	บทบาทการมีส่วนร่วมในโครงการและสิ่งที่ทำ
อาจารย์นันทศักดิ์	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน (CCR) 2. จัดการเรียนการสอนตาม มคอ.3 ในรายวิชาที่รับผิดชอบ โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐาน (CCR) ให้กับนักศึกษาครูสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 3. ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาระบบพี่เลี้ยงและการวิจัยเป็นฐาน (CCR) ให้กับนักศึกษาครู <ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบการสอน - การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ - การเตรียมสื่อ
ครูพี่เลี้ยง	26	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน (CCR) 2. นำแนวคิดที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ / การพัฒนา มาประยุกต์ใช้ในการให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย

1.2 กิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เข้าร่วม	ผลที่ได้รับ
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การบูรณาการ CCR กับหลักสูตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย”	30 พย.2562-1 ธ.ค.2562 ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 6 คน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการแนวคิด CCR ในการจัดการเรียนการสอน 2. การเขียน มคอ.3 ที่เน้นสมรรถนะของนักศึกษาและการบูรณาการแนวคิด CCR
2. อบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา “เรียนรู้ศาสตร์แห่งตน ฝึกฝนความเป็นครู สร้างจิตวิญญาณครูด้วยจิตตปัญญาศึกษา	19 ธันวาคม 2562 ณ ชั้น 3 อาคาร 27 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย <ul style="list-style-type: none"> -ชั้นปีที่ 1 จำนวน 61 คน -ชั้นปีที่ 4 จำนวน 28 คน 2. อาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 6 คน 	นักศึกษสาขาการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ที่เข้าร่วม	ผลที่ได้รับ
3. อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	23 ธันวาคม 2562 เวลา 08.30 น.-16.30 น. ณ ห้องประชุมคุรุเวทย์ อาคาร 17.28	นักศึกษาศาขการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 28 คน	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (PBL)
4. อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	26 ธันวาคม 2562 เวลา 08.30 น.-16.30 น. ณ ห้องประชุมคุรุเวทย์ อาคาร 17.28	นักศึกษาศาขการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 61 คน	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (PBL)
5. อบรมเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา “เสริมสร้างสมรรถนะครูสู่การเป็นโค้ช ด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา	18 มกราคม 2563 เวลา 08.30 น.-16.30 น. ณ ห้องประชุมคุรุเวทย์ อาคาร 17.28	1. ครูพี่เลี้ยง จำนวน 26 คน 2. อาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 6 คน	1. ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการแนวคิดจิตปัญญาศึกษาในการจัดการเรียนการสอน 2. ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นโค้ช ด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา
6. อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	23 มกราคม 2563 เวลา 08.30 น.-16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	ครูพี่เลี้ยง จำนวน 26 คน	ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดเบื้องต้น และการบูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (PBL)

2. ผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา

2.1 ผลการประเมินความเข้าใจ เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง CCR ของนักศึกษา

สาขการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ประเมินตนเอง) ก่อนพัฒนากับระหว่างพัฒนา (จำนวน 61 คน)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จิตตปัญญาศึกษา	1.64	0.72	น้อย	2.54	0.50	มาก
1. ความเชื่อพื้นฐานของจิตตปัญญาศึกษา “การเคารพในความเป็นมนุษย์” และ “ความความเป็นองค์รวมของสรรพสิ่ง”	1.52	0.62	น้อย	2.43	0.50	น้อย
2. กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญของจิตตปัญญาศึกษา คือ สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้	1.33	0.63	น้อยที่สุด	2.34	0.48	น้อย
3. การเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น รู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ และเห็นความเชื่อมโยงของทุกสรรพสิ่ง	2.08	0.69	น้อย	2.84	0.37	มาก
การโค้ช	1.74	0.72	น้อย	2.47	0.50	น้อย
4. แนวคิดการพัฒนาผู้เรียน “ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ และการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ”	1.79	0.66	น้อย	2.52	0.50	มาก
5. หลักการโค้ช “ให้ความรู้ (สาระ) คำแนะนำ และเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู”	1.61	0.78	น้อย	2.30	0.46	น้อย
6. การสร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้	1.82	0.70	น้อย	2.59	0.50	มาก
การวิจัยเป็นฐาน	1.60	0.63	น้อย	2.37	0.48	น้อย
7. การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยนำมาบูรณาการจัดการเรียนรู้	1.39	0.56	น้อยที่สุด	2.21	0.41	น้อย
8. การตั้งคำถามท้าทายกระตุ้นให้คิดวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผลว่า “ทำไม” เพราะอะไร ออก (ให้คิด Project)	1.56	0.56	น้อย	2.33	0.47	น้อย
9. การให้ผู้เรียนคิด สืบค้น แสวงหาความรู้ แก้ปัญหาลงมือปฏิบัติกิจกรรม/ชิ้นงานอย่างอิสระโดยใช้หลักของเหตุและผล	1.84	0.69	น้อย	2.57	0.50	มาก
การจัดการเรียนรู้บูรณาการ CCR	1.61	0.68	น้อย	2.44	0.51	น้อย
10. การจัดการเรียนรู้โดยเคารพศักดิ์ศรีมนุษย์ และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดและความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	1.69	0.81	น้อย	2.54	0.50	มาก
11. การเรียนรู้โดยใช้สะท้อนคิด (Reflection) จากการปฏิบัติ เพื่อค้นหาความหมายในประสบการณ์เดิม และสร้างความหมายใหม่ที่ประสบการณ์เดิม	1.52	0.60	น้อย	2.31	0.47	น้อย

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
12. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และกรอบแนวคิดในการมองโลกและการดำเนินชีวิต	1.62	0.61	น้อย	2.46	0.54	น้อย
รวม	1.65	0.69	น้อย	2.45	0.50	น้อย

ผลการประเมินตนเองของนักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 พบว่า ด้านความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง CCR นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบ พี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน ในภาพรวมก่อนพัฒนานักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และระหว่างพัฒนานักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐานพัฒนามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เท่ากับ 0.50 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่ถึงจะอยู่ในระดับน้อยทั้งก่อนพัฒนาและระหว่างพัฒนา ก็ยังพบว่าค่าเฉลี่ยระหว่างพัฒนามีค่าเพิ่มขึ้น นั่นแสดงว่านักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน เพิ่มขึ้นจากเดิม

2.2 ผลการประเมินความเข้าใจ เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง CCR ของนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 4 (ประเมินตนเอง) ก่อนพัฒนากับระหว่างพัฒนา (จำนวน 28 คน)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จิตตปัญญาศึกษา	1.36	0.67	น้อยที่สุด	2.49	0.70	น้อย
1. ความเชื่อพื้นฐานของจิตตปัญญาศึกษา “การเคารพในความเป็นมนุษย์” และ “ความความเป็นองค์รวมของสรรพสิ่ง”	1.36	0.73	น้อยที่สุด	2.46	0.74	น้อย
2. กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญของจิตตปัญญาศึกษา คือ สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้	1.21	0.63	น้อยที่สุด	2.43	0.63	น้อย
3. การเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น รู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยปราศจากอคติ และเห็นความเชื่อมโยงของทุกสรรพสิ่ง	1.50	0.64	น้อยที่สุด	2.57	0.74	มาก

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การโค้ช	1.29	0.55	น้อยที่สุด	2.38	0.58	น้อย
4. แนวคิดการพัฒนาผู้เรียน “ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ และการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ”	1.29	0.54	น้อยที่สุด	2.43	0.57	น้อย
5. หลักการโค้ช “ให้ความรู้ (สาระ) คำแนะนำ และเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู”	1.21	0.42	น้อยที่สุด	2.32	0.61	น้อย
6. การสร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้	1.36	0.68	น้อยที่สุด	2.39	0.57	น้อย
การวิจัยเป็นฐาน	1.40	0.58	น้อยที่สุด	2.42	0.59	น้อย
7. การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยนำมาบูรณาการจัดการเรียนรู้	1.29	0.54	น้อยที่สุด	2.29	0.60	น้อย
8. การตั้งคำถามท้าทายกระตุ้นให้คิดวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผลว่า “ทำไม” เพราะอะไร ออก (ให้คิด Project)	1.43	0.50	น้อยที่สุด	2.46	0.58	น้อย
9. การให้ผู้เรียนคิด สืบค้น แสวงหาความรู้ แก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติกิจกรรม/ชิ้นงานอย่างอิสระโดยใช้หลักของเหตุและผล	1.50	0.69	น้อยที่สุด	2.50	0.58	น้อย
การจัดการเรียนรู้บูรณาการ CCR	1.29	0.49	น้อยที่สุด	2.49	0.63	น้อย
10. การจัดการเรียนรู้โดยเคารพศักดิ์ศรีมนุษย์ และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดและความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	1.32	0.55	น้อยที่สุด	2.61	0.69	มาก
11. การเรียนรู้โดยใช้สะท้อนคิด (Reflection) จากการใช้ปฏิบัติ เพื่อค้นหาความหมายในประสบการณ์เดิม และสร้างความหมายใหม่ที่ประสบการณ์เดิม	1.32	0.55	น้อยที่สุด	2.32	0.61	น้อย
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และกรอบแนวคิดในการมองโลกและการดำเนินชีวิต	1.21	0.42	น้อยที่สุด	2.54	0.58	มาก
รวม	1.33	0.58	น้อยที่สุด	2.44	0.63	น้อย

ผลการประเมินตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ปีที่ 4 พบว่า ด้านความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง CCR นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญา

ศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน ในภาพรวมก่อนพัฒนานักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด และระหว่างพัฒนา

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐานพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่ถึงจะอยู่ในระดับน้อยทั้งก่อนพัฒนาและระหว่างพัฒนา ก็ยังพบว่าค่าเฉลี่ยระหว่างพัฒนามีค่าเพิ่มขึ้น นั่นแสดงว่านักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มี

ความรู้ความเข้าใจแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน เพิ่มขึ้นจากเดิม

2.3 การประเมินคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 (ประเมินตนเอง) ก่อนพัฒนากับระหว่างพัฒนา (จำนวน 61 คน)

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
จิตวิญญาณครู	การพัฒนาผู้เรียน	1. แสดงพฤติกรรมทางกาย วาจาต่อผู้เรียนด้วยความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดี
		2. เข้าใจความแตกต่างและชื่นชมความดีงามของผู้เรียน
		3. ทำหน้าที่ครูอย่างทุ่มเทโดยไม่หวังผลตอบแทนจากผู้เรียน
	การพัฒนาตนเอง	4. รับฟังข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่นด้วยความยินดีเพื่อพัฒนาตนเอง
		5. พัฒนาตนเองโดยไตร่ตรอง ไคร่ครวญ สะท้อนคิดตนเอง
	การพัฒนาวิชาชีพ	6. ให้ร่วมมือและสนับสนุนเพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนวิชาชีพ
การคิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	การคิดแก้ปัญหา	7. สามารถวางแผนและแก้ปัญหาโดยเชื่อมโยงมุมมองที่หลากหลายครอบคลุมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
	การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	8. สามารถนำเสนอแนวคิดใหม่หรือนวัตกรรมที่ต่อยอดความรู้เดิม
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	การสื่อสารอย่างสันติ	9. สามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง
		10. สามารถควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง
	การทำงานเป็นทีม	11. ยอมรับความคิด ความแตกต่าง และความสามารถที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลของทีม
การใช้สื่อเทคโนโลยี	การใช้สื่อ	12. ตัดสินใจเลือกรับหรือปฏิเสธสื่ออย่างสมเหตุผล
		13. เลือกเผยแพร่สื่อตามช่องทางเหมาะสม ถูกต้องตามกฎหมายและรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง
	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	14. สามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยี เพื่อสืบค้น จัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
การดำรงชีวิต ในโลก	ชีวิตและอาชีพ	15. เข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม
		16. มีปฏิสัมพันธ์ ดูแล แนะนำ ผู้อื่นให้ทำงานได้บรรลุเป้าหมาย
		17. ปรับตัวเพื่อทำงานได้หลายบทบาทหน้าที่ ในบริบทต่างๆ
	รับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม	18. ทำความเข้าใจสถานการณ์แวดล้อมและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์
		19. มีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะในการทำงานเพื่อผู้อื่น ชุมชน และสังคม
		20. ถำรง รักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
รวม		

ผลการประเมินตนเองของนักศึกษา ครู สาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 พบว่า ด้านคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1 ในภาพรวมก่อนพัฒนานักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และระหว่างพัฒนานักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 ซึ่งอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่านักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูเพิ่มขึ้นระหว่างพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนพัฒนา

2.4 การประเมินคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 4 (ประเมินตนเอง) ก่อนพัฒนากับระหว่างพัฒนา (จำนวน 28 คน)

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
			\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
จิต วิญญาณ ครู	การพัฒนาผู้ เรียน	1. แสดงพฤติกรรมทางกาย วาจา ต่อผู้เรียนด้วยความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดี	2.82	0.67	มาก	3.39	0.50	มาก
		2. เข้าใจความแตกต่างและ ชื่นชม ความดีงามของผู้เรียน	2.61	0.63	มาก	3.32	0.48	มาก
		3. ทำหน้าที่ครูอย่างทุ่มเทโดยไม่ หวังผลตอบแทนจากผู้เรียน	2.75	0.65	มาก	3.43	0.50	มาก
การพัฒนา ตนเอง		4. รับฟังข้อมูลย้อนกลับจากผู อื่นด้วยความยินดีเพื่อพัฒนา ตนเอง	2.32	0.67	น้อย	3.04	0.51	มาก
		5. พัฒนาตนเองโดยไตร่ตรอง ใคร่ครวญ สะท้อนคิดตนเอง	2.25	0.52	น้อย	3.00	0.67	มาก
การพัฒนา วิชาชีพ		6. ให้ร่วมมือและสนับสนุน เพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.68	0.61	มาก	3.11	0.57	มาก

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
			\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การคิด แก้ปัญหา และคิด สร้างสรรค์ นวัตกรรม	การคิดแก้ ปัญหา และคิด สร้างสรรค์ นวัตกรรม	7. สามารถวางแผนและแก้ ปัญหาโดยเชื่อมโยงมุมมอง ที่หลากหลาย ครอบคลุม ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ปัญหา	2.00	0.67	น้อย	2.71	0.46	มาก
		8. สามารถนำเสนอแนวคิด ใหม่หรือนวัตกรรมที่ต่อยอด ความรู้เดิม	2.07	0.72	น้อย	2.79	0.50	มาก
การ ทำงาน ร่วมกับผู้ อื่น	การสื่อสาร อย่างสันติ	9. สามารถสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ ไม่ก่อให้เกิดความ ขัดแย้ง	2.25	0.59	น้อย	3.14	0.65	มาก
		10. สามารถควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองเมื่อเกิด ข้อขัดแย้ง	2.29	0.71	น้อย	3.07	0.60	มาก
	การทำงาน เป็นทีม	11. ยอมรับความคิด ความ แตกต่าง และความสามารถ ที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่ ประสิทธิผลของทีม	2.61	0.57	มาก	3.07	0.54	มาก
การใช้สื่อ เทคโนโลยี	การใช้สื่อ	12. ตัดสินใจเลือกรับหรือ ปฏิเสธสื่ออย่างสมเหตุสมผล	2.43	0.50	น้อย	3.11	0.57	มาก
		13. เลือกเผยแพร่สื่อตามช่อง ทางเหมาะสม ถูกต้องตาม กฎหมายและรับผิดชอบต่อ การกระทำของตนเอง	2.39	0.57	น้อย	3.11	0.57	มาก
	การใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ	14.สามารถใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี เพื่อสืบค้น จัดเก็บ และเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้	2.54	0.64	มาก	3.14	0.65	มาก

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ก่อนพัฒนา			ระหว่างพัฒนา		
			\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การดำรง ชีวิตใน โลก	ชีวิตและ อาชีพ	15. เข้าใจและยอมรับความ แตกต่างทางวัฒนธรรม	2.75	0.59	มาก	3.25	0.52	มาก
		16. มีปฏิสัมพันธ์ ดูแล และแนะนำ ผู้อื่นให้ทำงานได้บรรลุเป้า หมาย	2.43	0.57	น้อย	3.14	0.45	มาก
	รับผิดชอบต่อ ตนเองและ สังคม	17. ปรับตัวเพื่อทำงานได้ หลายบทบาทหน้าที่ ในบริบท ต่างๆ	2.61	0.63	มาก	3.21	0.57	มาก
		18. ทำความเข้าใจสถานการณ์ แวดล้อมและแสดงออกอย่าง สร้างสรรค์	2.50	0.58	น้อย	3.18	0.55	มาก
		19. มีจิตอาสาหรือจิต สาธารณะในการทำงานเพื่อผู้ อื่น ชุมชน และสังคม	2.61	0.69	มาก	3.18	0.67	มาก
20. อารง รักษาศิลปวัฒนธรรม ไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.39	0.57	น้อย	3.11	0.57	มาก		
	รวม		2.46	0.65	น้อย	3.13	0.57	มาก

ผลการประเมินตนเองของนักศึกษา
ครู สาขาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 4 พบว่า ด้าน
คุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสาขาการ
ศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 4 ในภาพรวมก่อนพัฒนา
นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 2.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65

ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และระหว่างพัฒนานักศึกษามี
คุณลักษณะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ซึ่งอยู่ใน
ระดับมาก จะเห็นได้ว่านักศึกษามีคุณลักษณะ
ความเป็นครูเพิ่มขึ้นระหว่างพัฒนาเมื่อเปรียบ
เทียบกับก่อนพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2558). ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring). 9 *วิถีสร้างครูสู่ศิษย์: เอกสารประมวลแนวคิด
และแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับคณะทำงาน*. โครงการพัฒนาระบบกลไกและแนวทาง
หนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน. (อัตสาเนา).
- ชลลดา ทองทวี และคณะ. (2551). *รายงานผลการดำเนินงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยและจัดการ
ความรู้จิตตปัญญาศึกษา*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์เสริมสุขภาพ และศูนย์
จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ทิศนา แชมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ. (2550). *รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้การอบรมและกระบวนการด้านจิตตปัญญาศึกษา*. สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (อัติสำเนา)
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเชาว์ นพอยชุม. (2534). *สุนทรียศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Gottesman, B. (2000). *Peer coaching for educators*. Lanhan: The Scarecrow.
- Miller, J.P. (1994). *The contemplative practitioner: Meditation in education and the professions*. Westport: Bergin & Garvey.
- Mink, O.G., Owen, K.Q. and Mink, B.P. (1993). *Developing high-performance people: The art of coaching*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley.